

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ДАВНЬОЇ І НОВОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії
та міжнародних відносин

МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН

Ольга МАКЛЮК

« 29 » серпня * 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЯК ЗБРОЯ: СУЧАСНІ РОСІЙСЬКІ ІСТОРИЧНІ МІФИ

підготовки магістра

денної та заочної форми здобуття освіти

спеціальності 032 Історія та археологія

освітньо-професійна програма: Історія

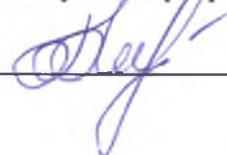
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Турченко Г.Ф., д.і.н., професор кафедри давньої і нової історії України та методики навчання історії

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри давньої і нової історії
України та методики навчання історії

Протокол № 2 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Галина ТУРЧЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми

Тетяна ГРУШЕВА

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: galina_turchenko@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15231>

Телефон: (061) 228 76 32

Інші засоби зв'язку: WhatsApp 0660135835

Кафедра: давньої і нової історії України та методики навчання історії, 5 корп., ауд. 319

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Історія як зброя: сучасні російські історичні міфи" є сформуванню вмінь критично мислити, виявляти російські імперські міфи, формувати вмінь протистояти цим загрозам.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3 -й	3-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12	4 год.
Практичні заняття	12	4 год.
Самостійна робота	66	82 год.
Консультації	Понеділок 14.30-15.50: (319, V корпус ЗНУ) П'ятниця 12.55-14.15: Ідентифікатор: 836 0173 8716 Пароль:6xbf9Q https://meet.google.com/iaw-htmq-eyo	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15231	

2. ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. Російські імперські міфи і сучасна російсько-українська війна

Історія як зброя: історичне обґрунтування претензій РФ на українські землі та українську історію. Російські історичні міфи РФ як складова інформаційної війни та обґрунтування законності війни проти України. В.Путін як лжеісторик та міфотворець. Привласнення Росією спадщини Київської Русі. «Ми один народ» (В.Путін) – курс на заперечення існування української нації. Війна РФ в Україні як спроба відновлення неоСРСР. Антиукраїнська пропаганда РФ напередодні війни як прояв путінізму. Підготовка РФ до вторгнення. Дезінформація під час російсько-української війни. Поняття «рашизм». Воєнні злочини Росії. Путін на шляху до міжнародного трибуналу.

Змістовий модуль 2. «Руський мир» як сучасна неоімперська стратегія РФ. Спростування російських імперських міфів.

«Руський мир». Курс РФ на агресію щодо України. «Русская весна». Проект «Новоросія», його історичний контекст. Спростування міфу про «Новоросію» як російську територію. «Новоросія» без «новоросів». Політична географія В. Путіна. Війна на Сході України (квітень 2014-лютий 2022 рр.). «Нас там нет» - як прояв гібридного характеру війни РФ проти України. Невизнання Росією факту вторгнення в Україну. Гібридна війна РФ проти України та її прояви в інформаційній, військовій, економічній, політичній, науковій, церковній, культурній сферах. Спростування російських імперських міфів. Спростування російських історичних міфів про те, що «русские и украинцы – один народ», про «єдину колиску» народів – давньоруську народність. Привласнення Росією спадщини Київської Русі. «Ми один народ» (В.Путін) – курс на заперечення існування української нації. Розвінчання міфу про те, що Крим – це «исконно русская земля. Антиукраїнські міфи в шкільних підручниках РФ.

Змістовий модуль 3. *Антиукраїнська політика на окупованих українських територіях. Спростування російських імперських міфів.*

Насадження антиукраїнських міфів в школах на окупованих територіях. Мілітаризація освіти на окупованих територіях. Аналіз змісту підручників з історії на окупованих територіях. Привласнення Росією спадщини Київської Русі. «Ми один народ» (В.Путін) – курс на заперечення існування української нації. ». Спростування російського імперського міфу про український національний рух як польську, австрійську чи німецьку інтригу. Спростування російського імперського міфу про те, що Україну створила радянська влада (в іншому варіанті – Ленін). Заперечення тези В.Путіна про те, що «Сучасна Україна – це цілком і повністю дітище радянської епохи». Спростування російського історичного міфу про визволення західноукраїнських земель у 1939 р. Чи почалася війна для українських земель 22 червня 1941 р.? Спростування міфу. Спростування російського історичного міфу про вирішальну роль росіян у перемозі над нацизмом. Спростування російського міфу про українців як найбільших колаборантів.

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Методи навчання: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу; мозковий штурм; навчальної дискусії; робота в групах.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання – тести в СЕЗН Moodle; практичні завдання – розв'язання аналітичних завдань та виконання практичних завдань на практичних заняттях. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle й практичне завдання – аналітичні питання (формат виконання: в залежності від форми навчання на момент заліку) – аудиторно / очно (усно) або дистанційно: ZOOM (усно).
СК 06. Здатність здійснювати експертний	Методи навчання: словесні (лекція-	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання – тести в

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія як зброя: сучасні російські історичні міфи

аналіз в предметній області.	монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування);: метод проблемного викладу матеріалу; мозковий штурм; навчальної дискусії; робота в групах.	СЕЗН Moodle; практичні завдання – розв'язання аналітичних завдань та виконання практичних завдань на практичних заняттях. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle й практичне завдання – аналітичні питання (формат виконання: в залежності від форми навчання на момент заліку) – аудиторно / очно (усно) або дистанційно: ZOOM (усно).
ПР 01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	Методи навчання: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування);: метод проблемного викладу матеріалу; мозковий штурм; навчальної дискусії; робота в групах.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання – тести в СЕЗН Moodle; практичні завдання – розв'язання аналітичних завдань та виконання практичних завдань на практичних заняттях. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle й практичне завдання – аналітичні питання (формат виконання: в залежності від форми навчання на момент заліку) – аудиторно / очно (усно) або дистанційно: ZOOM (усно).
ПР 05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	Методи навчання: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування);: метод проблемного викладу матеріалу; мозковий штурм; навчальної дискусії; робота в групах.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання – тести в СЕЗН Moodle; практичні завдання – розв'язання аналітичних завдань та виконання практичних завдань на практичних заняттях. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle й практичне завдання – аналітичні питання (формат виконання: в залежності від форми навчання на момент заліку) – аудиторно / очно (усно) або дистанційно: ZOOM (усно).
ПР 07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та	Методи навчання: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог,	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання – тести в СЕЗН Moodle; практичні

аргументацію з питань історії та / або археології до фахівців і нефхівців, зокрема до осіб, які навчаються.	проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування);: метод проблемного викладу матеріалу; мозковий штурм; навчальної дискусії; робота в групах.	завдання – розв'язання аналітичних завдань та виконання практичних завдань на практичних заняттях. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle й практичне завдання – аналітичні питання (формат виконання: в залежності від форми навчання на момент заліку) – аудиторно / очно (усно) або дистанційно: ZOOM (усно).
---	---	---

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Лекція 1	Тема 1. Використання імперських міфів для обґрунтування антиукраїнської політики в РФ	2	2	<i>Через тиждень</i>
Практичне заняття 1	Тема 1. Спростування імперських міфів в статті В. Путіна «Про історичну єдність росіян і українців»	2	2	<i>Через тиждень</i>
Лекція 2	Тема 2. Російський імперські міфи про історію українських земель XVII-XIX ст	2		<i>Через тиждень</i>
Практичне заняття 2	Тема 2. Як на політичній карті з'явилася і зникла Новоросія	2	2	<i>Через тиждень</i>
Лекція 3	Тема 3. Російські міфи про історію України початку XX ст. Чи «вигадав» Ленін Україну?	2		<i>Через тиждень</i>
Практичне заняття 3	Тема 3. Російські міфи як зброя в умовах Українських визвольних змагань початку XX ст.	2		<i>Через тиждень</i>
Лекція 4	Тема 4. Російські міфи про Другу світову війну	2		<i>Через тиждень</i>
Практичне заняття 4	Тема 4. Спростування російських міфів про Другу світову війну	2		<i>Через тиждень</i>
Лекція 5	Тема 5. Російські міфи про українську історію радянської доби	2	2	<i>Через тиждень</i>
Практичне заняття 5	Тема 5. Курс на створення позитивного образу Й. Сталіна в РФ	2		<i>Через тиждень</i>

Лекція 6	Тема 6. Російські імперські міфи і сучасна російсько-українська війна	2		Через тиждень
Практичне заняття 6	Тема 6. «Руський мир» як сучасна стратегія неоімперська стратегія РФ в Україні.	2		Через тиждень
Самостійна робота	Написання есе	66	82	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне завдання – розв’язання завдань на практичному занятті 1	Розв’язання завдань	Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=598722 1. Сучасні імперські історичні міфи РФ – як обґрунтування війни РФ проти України. 2. Стаття В. Путіна «Про історичну єдність росіян і українців» як обґрунтування імперських претензій щодо України. 3. В.Путін як лжеісторик та міфотворець.	Критерії оцінювання: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5
Практичне завдання – розв’язання завдань на практичному занятті 2	Розв’язання завдань	Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=598737 1. Історичний контекст проекту "Новоросія". "Новоросія" без "новоросів": етнічний склад населення південноукраїнських земель 2. Південна Україна чи	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5

		<p>Новоросія: регіон в добу Української революції початку ХХ ст.</p> <p>3. Донецько-криворізький сепаратизм 1917–1918 рр. Сепаратистські республіки на Одещині, Херсонщині і в Криму</p> <p>4. Еволюція політики білогвардійських режимів щодо Півдня.</p> <p>5. Проект "Новоросія" в сучасній російсько-українській війні 2014-1025 рр.</p>		
Практичне завдання – розв’язання завдань на практичному занятті 3	Розв’язання завдань	<p>Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=598759</p> <p>1. Імперська політика Тимчасового уряду щодо Півдня і Сходу України: відродження Новоросії?</p> <p>2. Донецько-криворізький сепаратизм 1917–1918 рр.</p> <p>3. Сепаратистські радянські республіки: Донецько-Криворізька республіка, Одеська радянська республіка, Радянська республіка Тавриди: особливості створення та причини падіння.</p> <p>4. Самопроголошені так звані ДНР / ЛНР 2014-2021 рр. та сепаратистські радянські республіки 1917-1918 рр.: історичні аналогії</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5
Модульний контроль	Тест	Тест розміщено : https://moodle.znu.edu.ua/	Критерії оцінювання	15

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія як зброя: сучасні російські історичні міфи

№1		mod/quiz/view.php?id=598777	https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=698399	
Практичне завдання – розв’язання завдань на практичному занятті 4	Розв’язання завдань	<p>Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=679559</p> <p>1. Російські історичні міфи РФ про Другу світову війну к складову інформаційної війни РФ проти України.</p> <p>2. Використання Росією пам'яті про Другу світову війну як інструмент агресії.</p> <p>3. Спростування історичних міфів про Другу Світову війну (про визволення західноукраїнських земель у 1939 р., про вирішальну роль росіян у перемозі над нацизмом, про українців як найбільших колаборантів та ін.)</p> <p>4. Спростування міфу про бандерівців як посібників нацизму.</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5
Практичне завдання – розв’язання завдань на практичному занятті 5	Розв’язання завдань	<p>Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=690636</p> <p>1. Причини формування позитивного образу Й.Сталіна в сучасному російському суспільстві.</p> <p>2. Позитивний образ Й.Сталіна в політичній риторичі. Формування культури Й.Сталіна - В.Путіна.</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія як зброя: сучасні російські історичні міфи

		<p>3.Й.Сталін в шкільному курсі історії РФ.</p> <p>4.Й.Сталін в пам'ятниках та меморіалах.</p> <p>5.Створення позитивного образу Й.Сталіна в мистецтві.</p>		
Практичне завдання – розв'язання завдань на практичному занятті 6	Розв'язання завдань	<p>Питання для підготовки на сторінці в Moodle https://moodle.znu.edu.ua/mod/workshop/view.php?id=598752</p> <p>1. "Руський" мир: зміст міфу та його ідеологічні витoki.</p> <p>2. Сучасні наративи "Руського" миру.</p> <p>3. Роль УПЦ МП в поширенні ідей "Руського" миру.</p> <p>4. Мережа проросійських сепаратистських організацій в Україні.</p> <p>5. Доведіть, що «Руський» мир - це сучасна неоімперська стратегія РФ в Україні.</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=684436	5
Самостійна робота	Написання есе	<p>Тематика розміщена: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=698961</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=698960	5
Модульний контроль №2	Тест	<p>Тест розміщено: https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=598778</p>	Критерії оцінювання https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=698400	10
Усього за поточний контроль	6			60
Підсумковий контроль				

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історія як зброя: сучасні російські історичні міфи

Залік	Підсумковий тест в СЕЗН ЗНУ	В MOODLE- секція «Підсумковий контроль» https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=598783	Критерії оцінювання: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=469624	40
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси
Рекомендована література

- Відгук українських істориків на статтю В. Путіна «Про історичну єдність росіян та українців» / Ін-т історії України НАН України. Київ, 2021. 8 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015897> (дата звернення 29.08.2025).
- Белкін Л. М., Юринець Ю. Л., Сопілко І. М., Белкін М. Л. Контрпропаганда VS пропаганда в умовах широкомасштабного збройного вторгнення Російської Федерації в Україну. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 224–230. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivdannya/Yunzh/Yunzh2022v6/224.pdf>
- Брехуненко В., Бойко П. Гарбуз для «Новоросії»: вирок московських документів XVII-XIX ст. Київ, 2025. 208 с.
- Гончаренко М. М., Караульна Н. В., Аташкаде Р. В. Специфіка функціонування соціальної міфології в контексті викликів російсько-української війни. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. № 51. С. 38–43. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2021/APFC/APFC2024n51/38.pdf>.
- Данько-Сліпцова А. А., Коваленко Н. А., Калініченко М. М. Безпека аудіовізуального контенту в умовах гібридної війни: стратегії протидії дезінформації та пропаганді. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35(74), № 6. С. 393–400. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2024/VZTNF/VZTNF2024t35n6/393.pdf>.
- Канцір В. Моніторинг окремих питань караності за "злочини агресії" /пропаганда, планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни/. *Європейські перспективи*. 2024. № 1. С. 57–62. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2021/EP/EP2024n1/57.pdf>.
- Козак В. А. Фейкові документи як інструмент психологічного впливу в інформаційній війні Росії проти України. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36(75), № 1, ч. 2. С. 242–247. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2024/VZTNF/VZTNF2025t36n1v2/242.pdf>.

8. Ричка В. М. Війна пам'ятей. Змагання за спадщину Київської Русі. Київ: Парлам. вид-во, 2021. 416 с.
9. Турченко Г.Ф., Крючкова К.Е. Антиукраїнські фейки в щорічних підсумкових пресконференціях В. Путіна (грудень 2014 – грудень 2021 рр.) *Політика пам'яті. досвід Європи для України. Матеріали I Міжнародної наукової конференції. (17–18 листопада 2023 р., м. Запоріжжя)*. Запоріжжя, 2023. С. 191-195.
10. Турченко Г.Ф., Крючкова К.Е. Антиукраїнські міфи та фейки в сучасних шкільних підручниках РФ з історії. *Актуальні проблеми теорії і методики навчання історії, географії та громадянства* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 20 березня 2025 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. С. 212-216
URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/12345/26013/0062468.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
11. Турченко Г. Ф., Терно С. О., Костенко Д. С. Антиукраїнський характер змін в шкільному курсі історії анексованого Криму (2014–2021 рр.) як складова гібридної війни рф проти України. *Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. 2022. № 1(48). С. 1-10.
URL: <https://drive.google.com/file/d/1PUH6xQqsZ2c4oZs2hYh-RCvOIDbcTf1V/view>. (Google Scholar).
12. Терно С. О., Турченко Г. Ф. Бої за Україну в шкільному курсі історії в контексті передумов сучасної російсько-української війни. *Трансформації історичної пам'яті: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. Н. Темірової*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 148-153.
URL: <https://jthm.donnu.edu.ua/article/view/12783>.
13. Чупрінова І., Севрук І., Соколовська Ю. Історичні корені російсько-українського конфлікту: імперська політика Росії та її вплив на українську ідентичність. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 85, Т. 3. С. 16–23.
URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2020/scachano/APGN/APGN2025v85t3/16.pdf>.
14. Gabowitsch M., Homanyuk M. Monuments and Territory: War Memorials in Russian-Occupied Ukraine. Budapest : Central European University Press, 2025. 224 р.
URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi82/0062149.pdf>.
15. Turchenko H. «Russian world» and the project «Novorossiya» as components of the information war of the Russian Federation against Ukraine *Propaganda and public consciousness in the south and east of Ukraine (1930s – early XXI century) : scientific monograph / F. Turchenko and other*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021, p. 29–45.
16. War, Migration, Memory: Perspectives on Russia's War Against Ukraine / V. Sereda (ed.). Bielefeld : transcript, 2025. 420 р.
URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi82/0062136.pdf>.

Електронні ресурси:

1. Галушко К. Розгром псевдоісторичної статті Путіна про українців і росіян. 10 запитань історіку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0tFB4XcLQM0> (дата звернення 12.07.2025).
2. Громенко С. Руйнуємо міфи російської пропаганди про Крим. 10 запитань історіку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=lm0hZ9fG6To> (дата звернення 12.07.2025).
3. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua> (дата звернення 12.07.2025).
4. Historical content. URL: <https://historiana.eu> (дата звернення 12.07.2025).
5. Zaporizhzhia Historical Review. URL: <https://istznu.org/index.php/journal> (дата звернення 12.07.2025).

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять є обов'язковими. Пропуск може бути лише з поважної причини. Для допуску до заліку потрібно набрати 35 балів. Своєчасне виконання практичних завдань та проходження проміжного контролю гарантує своєчасний набір балів. У разі відсутності на кінець семестру 35 балів студенти/студентки можуть виконати завдання для добору балів в MOODLE:

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=598774>

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=598775>

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=598776>

При виконанні завдань потрібно дотримуватися принципів академічної доброчесності. Виконані вами роботи потрібно надсилати у MOODLE. Вони будуть перевірятися на дотримання принципів академічної доброчесності. У разі виникнення спірних ситуацій, потрібно діяти в рамках Кодексу академічної доброчесності ЗНУ.

Результати неформальної/інформальної освіти можуть бути зараховані в межах 1 модулю. Порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти міститься в спеціальному Положенні ЗНУ https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_onal_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shlya_khom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf

На заняття потрібно приходити вчасно, не запізнюватися. Поведінка здобувачів освіти має бути коректною.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Користуватися мобільними телефонами чи ноутбуками на заняттях можна лише з навчальною метою.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.